

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Національний університет «Запорізька політехніка»

(повне найменування закладу вищої освіти)

Кафедра філософії

(найменування кафедри, яка відповідає за дисципліну)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан

Василь ГЛУШКО

« » _____ 202   року

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

з вибіркового (загально-університетського) переліку

ВК Психолого-педагогічні основи викладацької діяльності та

спеціальні розділи філософії

(шифр за відповідною освітньою програмою та назва навчальної дисципліни)

освітні програми (спеціалізації)

спеціальностей

G8 – Матеріалознавство G9 – Прикладна механіка G11 – Машинобудування G12 –

Авіаційна та ракетно-космічна техніка

(код і найменування спеціальності)

галузь знань G – Інженерія, виробництво та будівництво

(код і найменування галузі знань)

ступінь вищої освіти магістр

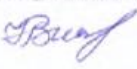
(назва ступеня вищої освіти)

Програма з дисципліни Психолого-педагогічні основи викладацької діяльності та
(назва навчальної дисципліни)
спеціальні розділи філософії спеціальностей G8 – Матеріалознавство G9 – Прикладна
механіка G11 – Машинобудування G12 – Авіаційна та ракетно-космічна техніка
(назва спеціальностей)

Розробники: д-р філос. наук, проф. Бондаренко О.В.
(вказати авторів, їх посади, наукові ступені та вчені звання)

Програма погоджена:

Завідувач кафедри,
 на якій виконується освітній компонент Ольга БОНДАРЕНКО
(ім'я, прізвище)
20.08. 2025

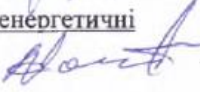
Гарант освітньої програми Композиційні та порошкові матеріали,
покриття Наталія ШИРОКОБОКОВА
(ім'я, прізвище)
21.08. 2025

Гарант освітньої програми Технології машинобудування Павло ТРИШИН
(ім'я, прізвище)
21.08. 2025

Гарант освітньої програми Обладнання та технології пластичного
формування конструкцій машинобудування Віталій ШИРОКОБОКОВ
(ім'я, прізвище)
21.08. 2025

Гарант освітньої програми Металорізальні верстати та системи Михайло ФРОЛОВ
(ім'я, прізвище)
21.08. 2025

Гарант освітньої програми Підйомно-транспортні, дорожні,
будівельні, меліоративні машини і обладнання Михайло СИДОРЕНКО
(ім'я, прізвище)
21.08. 2025

Гарант освітньої програми Авіаційні двигуни та енергетичні
установки Олексій КАЧАН
(ім'я, прізвище)
21.08. 2025

Гарант освітньої програми Технології виробництва авіаційних двигунів та енергетичних
установок Сергій УЛАНОВ
(ім'я, прізвище)
21.08. 2025

Схвалено науково-методичною комісією машинобудівного факультету
(найменування факультету)

Протокол від « 26 » 08 2025 року, № 1

Голова науково-методичної комісії Василь ГЛУШКО
(ім'я, прізвище)
27.08. 2025

1. Опис навчальної дисципліни

Загальна характеристика

Вибірковий освітній компонент	
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень
Ступінь вищої освіти	Магістр
Галузь знань	G – Інженерія, виробництво та будівництво
Спеціальність	G8 – Матеріалознавство G9 – Прикладна механіка G11 – Машинобудування (за спеціалізаціями) G12 – Авіаційна та ракетно-космічна техніка
Обмеження щодо форм навчання	Без обмежень

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів	3	
Модулів	2	-
Змістовних модулів	2	-
Семестр	10	10
Загальна кількість годин	90	
з них аудиторних:	32	6
<i>лекції</i>	16	4
<i>практичні</i>	-	-
<i>лабораторні</i>	-	-
<i>семінарські</i>	16	2
з них самостійної роботи:	58	68
Занять на тиждень	2	6
Індивідуальні завдання	-	16
Форма контролю	залік	
Курсова робота (проект) (загальний обсяг)	-	

2. Мета навчальної дисципліни

Метою дисципліни є подати у концентрованому та доступному до засвоєння вигляді сучасний спектр соціально-гуманітарного знання – задля поглиблення студентами-магістрантами їх філософської культури мислення та оволодіння ними засобами й прийомами комунікативної компетентності людини сучасного суспільства й світу. А також оволодіння майбутніми викладачами вищої школи знаннями з педагогіки та психології викладання у вищій школі, засвоєння психолого-педагогічних прийомів викладацької діяльності й викладацької майстерності, зокрема, й у технічному закладі вищої освіти.

3. Завдання вивчення дисципліни

Завдання дисципліни: збагачення інтелектуально-творчого потенціалу та поведінково-практичних навичок студентів-магістрів у сфері специфічного соціально-гуманітарного знання сучасного етапу розвитку людства (з філософії та психології) щодо особливостей мислення (зокрема, креативного, інноваційного) й життєдіяльності сучасної людини постмодерністського світу.

4. Характеристика навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Психолого-педагогічні основи викладацької діяльності та спеціальні розділи філософії» (ПОВД та СРФ) забезпечує формування *soft skills компетентностей* для здобувачів вищої освіти всіх галузей знань – компетентностей загально-інтелектуальної ерудиції та психологічного спрямування, а також опанування навичками викладацької діяльності.

Зокрема таких, як:

- здатність застосовувати сучасну філософську культуру мислення та принципи й прийоми комунікативної компетентності людини сучасного світу;
- здатність використовувати знання з педагогіки та психології викладання у вищій школі – як суб'єкта педагогічних практик, як того, хто здатний активно залучатися у конкретний викладацький процес;
- здатність відстежувати та генерувати нові соціальні, науково-технічні (технологічні), психолого-педагогічні ідеї; здатність створювати та сприймати інновації;
- здатність враховувати соціокультурні, соціальні, екологічні тощо аспекти інженерних та управлінських рішень у своїй фаховій галузі;
- здатність самостійно мислити, робити узагальнення й формувати власну точку зору стосовно оцінки окремих явищ, властивих сучасним процесам у різноманітному та мультикультурному світі; здатність грамотно, впевнено й аргументовано захищати власну позицію;
- здатність розв'язувати педагогічні проблеми, задачі, ситуації;
- здатність соціального реагування та комунікативної компетентності;
- здатність застосовувати набуті знання з сучасної філософії при аналізі нагальних проблем сьогодення;
- здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Результати навчання:

- розуміти основні тенденції розвитку соціо-гуманітарного знання у сучасному світі, й тенденції соціокультурного розвитку сучасної цивілізації у цілому, а також основні тенденції розвитку соціального інституту освіти й освітнього простору сучасного світу, розмаїття його основних змістів, термінологічних конструктів й концепцій;
- мати свідомість майбутньої національної еліти – як оволодіння навичками специфічного (філософського) знання, завдяки чому бути спроможним визначити орієнтації науково-технічного, природничого та гуманітарного середовища сучасного світу;

- набути здатність формулювати та розв'язувати завдання своєї спеціальності – з позицій більш широкого бачення проблем, висловлюючи техніко-технологічні ідеї з позицій гуманітарного підходу, виходячи за межі суто технічного знання;
- вміти будувати універсальну макромодель та локальні моделі соціальної дійсності у процесі суспільної (фахової) діяльності та особистого життя;
- знати зміст освітнього середовища сучасного світу, принципи й предметну специфіку сучасних освітніх та психолого-педагогічних концепцій і теорій;
- знати форми та механізми здійснення навчального процесу у вищій школі, принципи його моделювання, правила та техніки викладацької (педагогічної) майстерності, прийоми та методи організації психології людської особистості та спілкування;
- вміти творчо використовувати знання психолого-педагогічних основ викладання у своїй майбутній практичній діяльності як викладача вищої школи;
- розуміти причинно-наслідкові зв'язки розвитку світу (суспільства, його окремих складових) та життєдіяльності окремої людини у ньому.

5. Зміст навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1. Педагогічні засади викладацької діяльності.

Тема 1.1. Педагогіка та педагогічна культура. Освіта як система та як процес.

Основи педагогіки та педагогічної культури. Професійно-педагогічна діяльність. Освіта як система і процес. Моделі освіти. Педагогічний процес у вищій школі – зміст, структура (складові), форми організації. Сучасні освітні технології. Гуманістичний сенс філософії освіти.

Тема 1.2. Викладання у сучасній (технічній) вищій школі.

Методика викладання у вищій школі (у технічній вищій школі). Форми, методи, прийоми організації навчання у закладі вищої освіти. Форми організації навчального процесу у вищій школі: лекція, практичне (семінарське) заняття, лабораторний практикум, самостійна робота студента. Форми педагогічного контролю у вищій школі. Головні суб'єкти освітнього процесу: філософ-дослідник, вчитель-педагог, вихователь-наставник, учень, студент тощо. Технології дистанційної освіти.

Тема 1.3. Основи педагогічної майстерності.

Педагогічна майстерність як наукова проблема та найвищий рівень педагогічної діяльності. Критерії педагогічної майстерності. Елементи педагогічної майстерності. Компетентність та професіоналізм викладача вищої школи. Роль педагогічних здібностей в формуванні педагогічної майстерності. Педагогічна техніка та технологія.

Тема 1.4. Студентська група як об'єкт та суб'єкт навчального процесу.

Особливості та етапи створення й розвитку студентської групи, роль студентської групи. Взаємодії та взаємовплив у групі. Вплив групи на особистість студента. Створення колективу в студентській групі. Продуктивність групової роботи у навчанні. Навчальна та виховна робота зі студентською молоддю. Сутність процесу виховання у ЗВО. Основні напрями виховання студентської молоді. Методи та форми виховання у навчальному закладі. Куратор академічної групи. Студент у гуртожитку: проблеми співжиття, контроль з боку викладачів.

Змістовний модуль 2. Психологічні засади викладацької діяльності.

Тема 2.1. Рольова та особистісна визначеність основних суб'єктів навчального процесу (викладач, студент, декан).

Психологія особистості студента вищої школи. Психічні стани, процеси та властивості особистості; їх роль в навчальному процесі. Соціальна зрілість особистості. Пізнавальні психічні процеси. Інтелектуальна діяльність людини. Емоційно-вольова сфера особистості у навчальній (студент), викладацькій (викладач) та управлінській (декан) діяльності. Особливості управління закладом вищої освіти.

Тема 2.2. Спілкування при здійсненні навчального процесу у вищій школі (форми, правила, техніки).

«Розкіш людського спілкування». Психологічні фактори й особливості поведінки людей. Правила та техніки спілкування. Психологічні таємниці поведінки людей. Мова жестів. Засоби спілкування з аудиторією. Психологічний портрет особи – студента, викладача. Міжособистісне спілкування у студентському колективі (малій групі). Рольові ігри («студент», «викладач»), психологія рольових ігор «викладач – студент». Психологія конфліктних ситуацій.

Тема 2.3. Психологія викладацької діяльності та педагогічної майстерності.

Психологічні чинники педагогічного процесу і викладацької діяльності. Педагогічна психологія як галузь наукового знання. Закони поведінки у навчальній аудиторії та управління аудиторією студентів. Захоплива психологія педагогіки. Мотивація викладацької та наукової діяльності. Направленість особистості викладача. Здібності, їх специфіка та роль у викладацькій діяльності. Психологічні основи педагогічної компетентності.

Тема 2.4. Психологія та етика спілкування у ЗВО як різновид ділового спілкування.

Особливості комунікаційного процесу у вищій школі. Класифікація видів спілкування. Рівні та механізми спілкування. Вироблення навичок ефективного спілкування.

Конфлікти у ЗВО: причини, структура, запобігання, розв'язання. Стили поведінки в конфлікті. Процедури примирення. Необхідність створення психологічної служби.

Етика й культура та етикет ділового спілкування: історія, сучасні тенденції ХХІ ст. Способи, моделі, стилі ділового спілкування у ЗВО. Службовий етикет. Індивідуальна бесіда та колективне обговорення питань як форми ділового спілкування.

Змістовний модуль 3. Людина у сучасному світі практичної (комунікативної) філософії: стратегії й тактики.

Тема 3.1. Специфіка сучасного філософського знання.

Філософія у сучасній інтелектуальній культурі людства. Цінність філософії для особи та суспільства. Розум, що став множинним. Онтологічна – гносеологічна (попередніх епох) – комунікативна (сучасного світу) парадигми в історії розвитку західного світу. Від діалогів Сократа до сьогоденної комунікативної філософії. Практичний характер сучасної філософії без втрати нею філософського статусу. Практичність як прерогатива філософського розуму як такого. Орієнтація філософії на адекватне практичне мислення. Практична філософія як філософія різноманітної соціальної дії (особливо в умовах відчутних ризиків людських можливостей). Практична філософія у комунікативному вимірі. Комунікативна раціональність. Концепт дискурсу. Дискурсивно-прагматичний спосіб обґрунтування істинності тверджень та правильності норм соціальної взаємодії. Фрагментація соціального життя. «Життєвий світ» (Lebenswelt) як окрема концепція у структурі сучасної практичної філософії.

Тема 3.2. Філософія про практичний вимір присутності людини у сучасному світі.

Вимога «бути мудрим у практичних діях» (ще від Аристотеля). Вимога мудрої практики. Практичність як серйозний й для філософії, й до суспільства. Стійкий суспільний і філософський запит на розвиток критичного мислення («філософія підозри» тощо) у демократичних суспільствах (й відповідно запит глобального громадянського суспільства). Поглиблення осмислення потенціалу соціального конструктивізму як тренд сучасної філософії. Соціальна реальність – як штучна, створена, отже, як така, що підлягає удосконаленню (феномен філософського соціального конструктивізму). Вся фактичність людського як сконструйована. Філософія як та, що множить можливі світи. Сфера практичного в умовах «глобального суспільства ризиків» (У. Бек). «Дискурс», «аргументація», «консенсус» як «факт (практичного) розуму». Аргументативний дискурс комунікативної спільноти.

Новітні "формули" адекватної соціальної взаємодії: «Поводься так, щоб усі твої твердження, плани або вчинки були узгоджені на основі осмислених і відповідних ситуації аргументів (так щоб жодний осмислений і відповідний ситуації аргумент не залишався б поза увагою, задля цього слід очікувати обґрунтованого консенсусу необмеженої аргументативної спільноти)» (Д.Бюлер); «Не завдавай шкоди умовам для беззастережного продовження існування людства на землі (продовженню автентичного людського життя на Землі)» (Г.Йонас) – тобто «людство має бути!».

Тема 3.3. Філософські течії, напрями, концепції, що репрезентують сучасний світ.

Філософія інформаційного суспільства. Людина в інформаційному суспільстві. Перспективи інформаційної цивілізації. Феномен Інтернету та Інтернет-технологій. Філософія комп'ютерного розуму і "штучного інтелекту". Майбутнє інформаційних технологій.

Філософія постмодерністського світу. Постмодерністський вибух кінця ХХ ст. Постмодерністське мислення. Практична філософія постмодернізму. «Постмодерністський стан» західної культури. Маскарадний (карнавальний) характер громадського життя та способів його сприйняття (економіка, політика, мистецтво як «загальний шоу-бізнес»). Філософська перспектива постмодерну. Практична філософія у контексті проблематики постлюдини.

Філософія глобального типу цивілізації. Глобалізація: поняття, концепції, підходи, тенденції. Вісь "культури" та вісь "суспільства". Глобалізація як цивілізаційне зрушення, що стало соціальною реальністю. Глобалізація економіки, політики, освіти, екологічних проблем, інформації, епідемій тощо. Глобальні структурні зміни.

Філософія мови. Світ та людина як «текст» у «дискурсивному полі культури», «мовні ігри», «лінгвістичні конструкції», «лінгвістичні маски» тощо. Діяльність людей як «дискурсивні практики». «Дискурси-регламенти». «Інтертекстуальний дискурс». Мова як засіб увійти у багатовимірний простір світу постмодерну.

Змістовний модуль 4. Сучасний світ у дискурсі філософського знання: спеціальні розділи філософії.

Тема 4.1. Філософія економіки, релігії, освіти.

Філософія економіки. Економіка як специфічна сфера суспільного життя мовою філософії. Економічна культура людства (різновиди, моделі, принципи, прояви) та феномен соціально-економічної конкуренції. Людина як homo economicus (феномен економічної поведінки та економічної ментальності). Економічна культура людства (різновиди, моделі, принципи, прояви). Феномен ринку, ринкової економіки. Підприємництво як "філософія" економіки. Людина у світі грошей. Постекономіка та феномен соціетальної конкуренції.

Філософія релігії. Феномен релігій в історії людства. Релігія та релігійна свідомість мовою філософії. Ідея релігійного Бога. Релігійність як «техніка впадання у віру». Homo credens (Людина віруюча) як суб'єкт-носій релігійних систем світу. Специфіка релігійної картини світу. Класична та некласична релігійність. Релігія як інженерія хаосу, як технологія переведення його в упорядкований й комфортний для людини Всесвіт. За яких умов та обставин людина може відмовитися від Бога.

Філософія освіти. Попит на освіту як ознака сучасної цивілізації. «Освіта протягом життя» та «суспільство знання». Виробництво знання як провідна форма суспільної діяльності. Освіта як ретранслятор культурних традицій. Право на освіту як основне соціальне право особистості.

Тема 4.2. Філософія науки, техніки, інноваційної діяльності.

Філософія науки. Науково-теоретичне освоєння світу. Природа наукових концептів. Специфіка наукової картини світу. Еволюція науки: класика – некласика – постнекласика. «Розум, що Пізнає» класичної науки та специфіка некласичних та постнекласичних науки й наукового знання. Наука як культурно-історичний, гносеологічний і соціальний феномен. Етичний вимір науки.

Філософія техніки. Філософія техніки: предмет, специфіка, завдання. Техніка: витоки ("техне" - мистецтво, майстерність), еволюція поняття, сучасне трактування. Особливості історичного розвитку техніки. Особливості сучасного розвитку техніки. Проблема оцінки впливу техніки на розвиток суспільства. Homo technicus (Людина технічна) як проблема. Техніка як освоєння людиною речовини, енергії, інформації. Історія філософії техніки. Категоріальний простір осмислення феномену техніки. Проблема сутності техніки у сучасній філософії.

Філософія інноваційної діяльності. Інноваційне мислення як новітній спосіб міркування (на противагу традиційному). Інноваційний стиль мислення, відкритість до нових ідей і концепцій. «Інновація» як орієнтування на нове, застосування його на практиці. Раціональне інноваційне мислення, уникнення втілення у життя хибних нововведень. Інтелектуальний капітал (знання перспективної інформації) як інноваційно-творче (креативне) джерело економічного багатства.

Тема 4.3. Філософія статі (гендеру), спорту, туризму, реклами.

Філософія статі (гендеру). Проблематика статі: виникнення та генеза. Жіночість (фемінінне, фемінність) та мужність (маскулінне, маскулінність). Приватне та публічне. Проблема першої (біологічні ознаки) та другої (соціальної) статі. Проблема змінювання статі. Філософські основи теорії гендеру. Гендер як соціальна стать. Гендер та соціальний статус. Гендерні ролі та стереотипи. Гендерні норми. Проблема гендерної ідентичності. Гендерна рівність та гендерна дискримінація. Гендерне насильство. Українська гендерна культурологія. «Кохання» у сучасному світі. "Формула" кохання. Сексуальність (секс) у контексті філософії кохання. Десоціалізоване «кохання» та соціалізовані «секс», «родина», «шлюб», «сексуальна розпуста» тощо.

Філософія спорту. Культурний та соціальний зміст ідеї спорту. Феномен спорту в історії людства. Спорт – як феномен «гри», «розваги», «змагальності», «інстинкт боротьби», філософія (культ) тіла, психологія перемоги/поразки. Спорт високих результатів: суспільний контекст. Олімпізм як явище людської культури. Спортивна індустрія. Спорт як суттєва форма комунікативної взаємодії сучасного світу. Спорт та система цінностей західної культури. Спорт та видовища. Спорт та здоров'я. Спорт та шоу. Спорт та гроші. Спорт та кримінал. Спорт як візуально-інформаційний товар (масового споживання) сучасного суспільства. Девальвація ідеалів сучасного спорту.

Філософія туризму. Туризм як суспільне явище. Категоріальний простір осмислення феномену туризму ("подорож", "мандрівник", "гостинність" й ін.). Масовий туризм як різновид людської діяльності і відпочинку. Людина, яка подорожує, – науковець, бізнесмен, прочанин, відпочиваючий, спортсмен, "шукач пригод" тощо. Туризм як індустрія подорожей і відпочинку. "Туристична революція", що переживає сучасний світ. Номо viator (Людина, що мандрує) як доповнення Номо faber (Людина, що творить), Номо agen (Людина, що діє) та Номо ludens (Людина, що розважається). Види туризму у сучасному світі: соціальний, родинний, молодіжний, релігійний, "ностальгійний", "подієвий" й ін.; екотуризм; "ризиковий" туризм (підводний, гірський, спелеологічний, пригодницький й ін.) тощо. Туризм як вияв процесу глобалізації.

Філософія реклами. Феномен реклами у соціально-економічній історії людства. Культурний, економічний, соціальний, психологічний зміст ідеї реклами. Аспекти штучної реальності, що створюється рекламою. Постать й феномен людини як споживача реклами. Рекламний продукт як візуально-інформаційний товар масового споживання сучасного суспільства. Явище безчесної реклами. Індустрія реклами сучасного світу. Реклама та система цінностей сучасної західної культури. Техніки та технології сучасної реклами.

6. Орієнтовний розподіл навчального часу

Назви змістових модулів й тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	разом	у тому числі					разом	у тому числі				
		лк	пр	лаб	інд	с.р.		лк	пр	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Педагогічні засади викладацької діяльності.												
Тема 1.1. Педагогіка та педагогічна культура. Освіта як система та як процес.	5	1	1	-	-	3	5	-	-	1	4	
Тема 1.2. Викладання у сучасній (технічній) вищій школі.	6	1	1	-	-	4	6	1	-	-	1	4
Тема 1.3. Основи педагогічної майстерності.	6	1	1	-	-	4	6	-	1	-	1	4
Тема 1.4. Студентська група як об'єкт та суб'єкт навч. процесу.	5	1	1	-	-	3	5	-	-	-	1	4
Разом за змістовим модулем 1	22	4	4	-	-	14	22	1	1	-	4	16
Змістовий модуль 2. Психологічні засади викладацької діяльності.												
Тема 2.1. Рольова та особистісна визначеність основних суб'єктів навч. процесу (викладач, студент, декан).	5	1	1	-	-	3	5	-	-	-	1	4
Тема 2.2. Спілкування при здійсненні навч. процесу у вищій школі (форми, правила, техніки).	6	1	1	-	-	4	5	-	-	-	1	4
Тема 2.3. Психологія викладацької діяльності та педагогічної майстерності.	6	1	1	-	-	4	8	1	-	-	1	6
Тема 2.4. Психологія та етика спілкування у ЗВО як різновид ділового спілкування.	5	1	1	-	-	3	5	-	-	-	1	4
Разом за змістовим модулем 2	22	4	4	-	-	14	23	1	-	-	4	18
Усього годин модуль 1	44	8	8	-	-	28	45	2	1	-	8	35

Назви змістових модулів й тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	разом	у тому числі					разом	у тому числі				
лк		пр	лаб	інд	с.р.	лк		пр	лаб	інд	с.р.	
Модуль 2												
Змістовий модуль 3. Людина у сучасному світі практичної (комунікативної) філософії: стратегії й тактики.												
Тема 3.1. Специфіка сучасного філософського знання.	8	2	1	-	-	5	8	1	-	-	1	6
Тема 3.2. Філософія про практичний вимір присутності людини у сучасному світі.	8	1	2	-	-	5	7	-	-	-	1	6
Тема 3.3. Філософські течії, напрями, концепції, що репрезентують сучасний світ.	7	1	1	-	-	5	7	-	-	-	1	6
Разом за змістовим модулем 3	23	4	4	-	-	15	22	1	-	-	3	18
Змістовий модуль 4. Сучасний світ у дискурсі філософського знання: спеціальні розділи філософії.												
Тема 4.1. Філософія економіки, релігії, освіти.	7	1	1	-	-	5	7	-	-	-	2	5
Тема 4.2. Філософія науки, техніки, інноваційної діяльності.	10	2	2	-	-	6	9	1	1	-	1	6
Тема 4.3. Філософія статі (гендеру), спорту, туризму, реклами.	6	1	1	-	-	4	7	-	-	-	2	5
Разом за змістовим модулем 4	23	4	4	-	-	15	23	5	1	-	5	16
Усього годин модуль 2	46	8	8	-	-	30	45	2	1	-	8	35
Разом годин	90	16	16			58	90	4	2		16	68

7. Види навчальних занять та їх орієнтовний зміст

№№	Тема	Вид занять	Орієнтовний зміст
1	Тема 1.1. Тема 1.2.	семінарське	Педагогіка та педагогічна культура. Освіта як система та як процес. Викладання у сучасній (технічній) вищій школі.
2	Тема 1.3. Тема 1.4.	семінарське	Основи педагогічної майстерності. Студентська група як об'єкт та суб'єкт навч. процесу.
3	Тема 2.1. Тема 2.2.	семінарське	Рольова та особистісна визначеність основних суб'єктів навчального процесу (викладач, студент, декан). Спілкування при здійсненні навч. процесу у вищій школі (форми, правила, техніки).
4	Тема 2.3. Тема 2.4.	семінарське	Психологія викладацької діяльності та педагогічної майстерності. Психологія та етика спілкування у ЗВО як різновид ділового спілкування.
5	Тема 3.1. Тема 3.3.	семінарське	Специфіка сучасного філософського знання. Філософські течії, напрями, концепції, що репрезентують сучасний світ.
6	Тема 3.2.	семінарське	Філософія про практичний вимір присутності людини у сучасному світі.
7	Тема 4.1. Тема 4.3.	семінарське	Філософія економіки, релігії, освіти. Філософія статі (гендеру), спорту, туризму, реклами.
8	Тема 4.2	семінарське	Філософія науки, техніки, інноваційної діяльності.

8. Форми та методи контролю

Методами контролю є: усний контроль (усне опитування), письмовий, тестовий, графічний, програмований контроль, практична перевірка, а також методи самоконтролю і самооцінки.

9. Критерії оцінювання результатів навчання

Поточне тестування та самостійна робота														Оцінка	
МОДУЛЬ 1 ППОВД								МОДУЛЬ 2 СРФ							
Змістовний модуль 1				Змістовний модуль 2				Змістовний модуль 3			Змістовний модуль 4				
Т 1.1	Т 1.2	Т 1.3	Т 1.4	Т 2.1	Т 2.2	Т 2.3	Т 2.4	Т 3.1	Т 3.2	Т 3.3	Т 4.1	Т 4.2	Т 4.3		
7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	зараховано

T1.1, T1.2 ... T4.3 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види	Оцінка за національною шкалою
------------------------	-------------------------------

навчальної діяльності	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для <u>заліку</u>
60 – 100	позитивно	зараховано
1 – 59	незадовільно	не зараховано

10. Політика курсу

Під час навчання студенти зобов'язані дотримуватися академічної доброчесності:

- самостійно виконувати навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю;
- дотримуватися норм законодавства про авторське право;
- брати активну участь у навчальному процесі;
- не запізнюватися на заняття, не пропускати заняття без поважних причин;
- самостійно і своєчасно вивчати матеріал пропущеного заняття;
- давати достовірну інформацію про результати власної навчальної діяльності;
- бути терпимим і доброзичливим до однокурсників та викладачів.

11. Методичне забезпечення

1. Методичні вказівки з вивчення змістових модулів, що виносяться на СРС з навч. дисципліни «Філософія науково-дослідної і викладацької діяльності» (змістовні модулі 3 та 4) для студентів-магістрантів технічних спеціальностей денної та заочної форм навч. / Укл.: О.В. Бондаренко, Є.О. Ємельяненко. – Запоріжжя: НУ "Запорізька політехніка", 2021. – 90 с.

2. Навчально-методичні рекомендації до самостійної роботи з дисципліни «Спеціальні розділи філософії» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня денної та заочної форм навчання / Укл. О.В. Бондаренко, Є.О. Ємельяненко. – Запоріжжя: НУ "Запорізька політехніка", 2025. – 62 с.

12. Перелік навчальної, наукової та довідкової літератури

1. Белл Д. Прихід постіндустріального суспільства // Сучасна зарубіжна соціальна філософія. Хрестоматія [Упоряд. В.Лях]. К.: Либідь, 1996. С. 194-250.

2. Бистрицький Є., Зимовець Р., Пролєєв С. Комунікація і культура у глобальному світі. К.: Дух і літера, 2020. 416 с.

3. Бондаренко О.В., Ємельяненко Є.О. Спеціальні розділи філософії : навч. посіб. Запоріжжя: ЗНТУ, 2017. 320 с.

4. Брінклі А., Десантс Б., Флемі М. та ін. Мистецтво бути викладачем : практичний посіб. К., 2013. 144 с.

5. Волошенко М.О., Азаркіна О.В. Психологія професійного спілкування: навч. посіб. К.: Гельветика, 2021. 280 с.

6. Гронлунд Н.Е. Оцінювання студентської успішності : практичний посіб. К., 2015. 302 с.

7. Гура О.І. Педагогіка вищої школи: вступ до спеціальності : навч. посіб. для студ. ВНЗ. К., 2005. 224 с.

8. Добронравова І.С., Білоус Т.М., Комар О.В. Новітня філософія науки. Київ: Логос, 2009. 216 с.

9. Дуткевич Т.В. Практична психологія. Вступ у спеціальність : посіб. для ВНЗ. К., 2017. 256 с.

10. Журавський В.С. Болонський процес: головні принципи входження в Європейський простір вищої освіти. К., 2003. 200 с.

11. Забродський М.М. Педагогічна психологія. Курс лекцій / М.М.Забродський. К., 2020. 203 с.

12. Заброцький М.М., Шапошніков Ю.Г. Педагогічна психологія. Лекції : навч. посіб. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2017. 144 с.
13. Зінченко В.В. Глобалізація і глобалістика. Львів: Новий Світ-2000, 2014. 420 с.
14. Зязун І.А. Педагогічна майстерність. Підручн. [І.А. Зязун та ін.]. К., 2014.
15. Історія філософії в її зв'язку з освітою [за ред. Г.І. Волинки]. К., 2006.
16. Колодний А. Феномен релігії. К., 2009.
17. Кузь О.М., Чешко В.Ф. Філософія науки : навч. посіб. Харків: ХНЕУ ім. С.Кузнеця, 2017. 172 с.
18. Кун Т. Структура наукових революцій. К.: Port-Royal,, 2001. 228 с.
19. Лозниця В.С. Психологія і педагогіка: основні положення : навч. посіб. К., 2019. 304 с.
20. Лук'янець В.С., Соболю О.М. Філософський постмодерн : навч. посіб. К., 2008. 352 с.
21. Максименко С.Д. Загальна психологія : навч. посіб. К., 2000. 256 с.
22. Мельник В.П. Філософські проблеми технікознавства. Львів, 2004.
23. Мороз І.В. Болонський процес: перспективний розвиток у контексті інтеграції України в європейський простір вищої освіти: Монографія. К., 2005. 278 с.
24. Онопрієнко В.І. Історія української науки ХІХ-ХХ ст. : навч. посіб. К., 2008.
25. Основи теорії гендеру : навч. посіб. [за ред. М.М. Скорик]. К., 2014.
26. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. [за ред. З.Н. Курлянд]. К., 2005. 399 с.
27. Причепій Є.М., Черній А.М., Чекаль Л.А. Філософія : підручник. К.: Академвидав, 2019. 592 с.
28. Ратніков В.С. Основи філософії науки і філософії техніки. Вінниця, ВНТУ. 2012.
29. Русинка І.І. Психологія : навч. посіб. К., 2017. 367 с.
30. Семенюк Е., Мельник В.П. Філософія сучасної науки і техніки: підручн. Львів: ЛНУ ім. І.Франка, 2017. 364 с.
31. Соболю О.М. Постмодернізм і майбутнє філософії. К., 2007.
32. Татеиси К. Вечный дух предпринимательства: Практическая философия бизнесмена / К.Татеиси. – К., 1992.
33. Трофімов Ю.Л. Психологія : підручн. для вузів [Ю.Л. Трофімов, В.В. Рибалка, П.А. Гончарук та ін.]. К., 2011. 560 с.
34. Туризм на порозі ХХІ ст.: освіта, культура, екологія. – К., 1999.
35. Філіпенко А.С. Основи наукових досліджень: конспект лекцій. К., 2004.
36. Філософія науки: підручник [І.С. Добронравова, Л.І. Сидоренко, В.Л. Чуйко та ін.]. К.: Київський ун-т, 2018. 255 с.
37. Франжіаллі, Франческо. Тенденції розвитку міжнародного туризму. К., 2002.
38. Устименко Л.М., Афанасьєв І.Ю. Історія туризму : навч. посіб. К.: Альтерпрес, 2005. 320 с.
39. Хамітов Н., Гармаш Л., Крилова С. Історія філософії: проблема людини : навч. посіб. К., 2017.
40. Християнство і проблеми сучасності. – К., 2000.
41. Християнство: контекст світової історії та культури. – К., 2000.
42. Хьосле В. Практична філософія в сучасному світі. К., 2003.
43. Ягунов В.В. Педагогіка : навч. посіб. К., 2012.

13. Рекомендовані інформаційні джерела

1. Електронні посібники з філософії. – Режим доступу: <http://pidruchniki.ws/filosofiya/>.
2. Матеріали з філософії в Україні сьогодні. – Режим доступу: <http://www.philosophy.ua/>.
3. Електронна бібліотека з філософії («філософія без меж»). – Режим доступу: http://platonanet.org.ua/load/knigi_po_filosofii/2.
4. Педагогіка вищої школи. – Режим доступу: <http://window.edu.com/resource/764/73764/files/pvsh.pdf>.
5. Електронна бібліотека з педагогіки вищої школи. – Режим доступу:

http://pedagogical_dictionary.academic.ua.

6. Педагогіка вищої школи. Електронна бібліотека twirpx.com. – Режим доступу: www.twirpx.com.

7. Психологія вищої школи. Електронна он-лайн бібліотека. – Режим доступу: <http://banauka.com/4.html>.